

Asia: VN/28311/2020

Arviomuistio rikosvahinkolaista

1. Yleiset huomiot rikosvahinkolaista

1.1. Onko rikoksen uhrin ja surmansa saaneen henkilön läheisten korvaussuoja rikosvahinkolain perusteella nykyisellään riittävä?

-

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Vakuutusoikeuden tehtävänä on tuomioistuinlain 7 luvun 1 §:n mukaan toimia toimeentuloturvasioiden erityistuomioistuimena sille lain nojalla kuuluissa asioissa. Kuten arviomuistiossa todetaan Valtiokonttorin rikosvahinkoa koskevassa asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta vakuutusoikeudelta. Rikosvahinkoasioiden muutoshakemusten määrät ovat viime vuosina vähentyneet (vuonna 2019 saapui 124 asiaa, vuonna 2020 137 asiaa ja vuoden 2021 kesäkuun loppuun mennessä on saapunut 55 asiaa). Muutosprosentti vakuutusoikeuden ratkaisemisissa rikosvahinkoasioissa on vaihdellut vuosittain noin 10 - 12 prosentin välillä. Ottaen huomioon vakuutusoikeuden tehtävä ja se, että vakuutusoikeus lainkäyttäjänä soveltaa säädettyä lainsäädäntöä, ei tässä lausunnossa oteta kantaa ehdotettuihin muutoksiin muilta osin kuin muutoksenhaun näkökulmasta.

2. Rikosvahinkokorvausten enimmäismäärät

2.1. Miten arvioitte arviomuistiossa esiintuotuja rikosvahinkolain perusteella maksettavien korvauskattojen tasokorotuksia?

-

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Kohdassa 1 mainittuun viitaten vakuutusoikeus ei lausu tästä kohdasta.

3. Valtiokonttorin maksusitoumus

3.1. Kannatatteko Valtiokonttorin etukäteistä maksusitoumusta rikoksen uhrin ja henkirikoksen uhrin läheisen sairaanhoitokuluina korvattavista terapiakuluista?

-

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Kohdassa 1 mainittuun viitaten vakuutusosoikeus ei lausu siitä, tulisiko laissa säätää maksusitoumuksesta vai ei. Vakuutusosoikeus toteaa kuitenkin, että arviomuistiossa ei ole otettu kantaa siihen, voisiko Valtiokonttorin maksusitoumushakemukseen antamaan päätökseen hakea muutosta vakuutusosoikeudelta. Arviomuistion sivulla 18 todetaan, että osa myönnettyistä maksusitoumuksista voisi osoittautua aiheettomiksi, jos myöhemmin todettaisiin, ettei korvauksen hakijalla olisi ollut oikeutta korvauksiin, jolloin Valtiokonttorilla olisi mahdollisuus periä aiheettomasti maksettu korvaus takaisin. Vakuutusosoikeus kiinnittää huomiota siihen, että jatkovalmistelussa olisi hyvä arvioida muutoksenhakuoikeutta maksusitoumuspäätökseen, mikäli ehdotus maksusitoumuksesta toteutuu.

4. Rikosvahinkolain perusteella suoritettava kärsimyskorvaus

4.1. Tulisiko ja miltä osin rikoksen uhrin oikeutta kärsimyskorvaukseen rikosvahinkolain nojalla laajentaa?

-

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Kohdassa 1 mainittuun viitaten vakuutusosoikeus ei lausu tästä kohdasta.

4.2. Kannatatteko surmansa saaneen henkilön läheisen oikeutta kärsimyskorvaukseen rikosvahinkolain nojalla?

-

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Kohdassa 1 mainittuun viitaten vakuutusosoikeus ei lausu tästä kohdasta.

4.3. Mikä olisi rikosvahinkolain nojalla surmansa saaneen henkilön läheiselle suoritettavan kohtuullisena pidettävän kärsimyskorvauksen enimmäismäärä?

Kohdassa 1 mainittuun viitaten vakuutusosoikeus ei lausu tästä kohdasta.

5. Korvausten yhteismäärästä tehtävä perusvähennys

5.1. Tulisiko rikosvahinkolain 20 §:n mukainen perusvähennys kumota?

-

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Kohdassa 1 mainittuun viitaten vakuutusosoikeus ei lausu tästä kohdasta.

5.2. Tulisiko Valtiokonttorin maksamalle korvaukselle asettaa jokin alaraja, mikä?

-

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Kohdassa 1 mainittuun viitaten vakuutusoikeus ei lausu tästä kohdasta.

6. Valtiokonttorin tiedonsaantioikeudet

6.1. Kannatatteko Valtiokonttorin tiedonsaantioikeuksien laajentamista?

-

Tarkemmat perustelut ja muutosehdotukset

Kohdassa 1 mainittuun viitaten vakuutusoikeus ei lausu siitä, tulisiko tiedonsaantioikeuksia laajentaa vai ei. Mikäli tiedonsaantioikeuksia laajennetaan ja asian käsittelyssä käytetään muualta saatuja tietoja kuin korvauksenhakijalta saatuja tietoja, niin vakuutusoikeus kiinnittää huomiota hallintolain ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa säädetyn lain kuulemisvelvoitteeseen.

7. Muut huomiot

7.1. Muut huomiot arviomuistiosta ja rikosvahinkolaista

Mikäli lainsäädäntöön tehdään muutoksia, niin olisi hyvä, että korvaukseen oikeutettujen piiri samoin kuin korvaukseen oikeuttavat rikokset olisi määritelty mahdollisimman selkeästi joko laissa tai lain esitöissä lain tulkintaan liittyvien epäselvyyksien välttämiseksi.

Kivari Tuula
Vakuutusoikeus